

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 140/2021**

Het Hof verduidelijkt de kwalificatie van een door de overheid opgelegde heffing als belasting of als socialezekerheidsbijdrage

Het Arbeidshof te Bergen stelt verschillende prejudiciële vragen aan het Hof over de grondwettigheid van de responsabiliseringsbijdrage, die door de werkgevers verschuldigd is in geval van een overmatig gebruik van het stelsel van de economische werkloosheid.

Het Hof verduidelijkt allereerst de kwalificatie van een heffing als belasting of als socialezekerheidsbijdrage. Het besluit dat de in het geding zijnde bijdrage geen belasting is. Zij is dus niet onderworpen aan de grondwetsbepalingen die inzake belastingen van toepassing zijn.

Voorts oordeelt het Hof dat, zoals het dat heeft geoordeeld bij het arrest nr. 100/2018, het niet strijdig is met de beginselen van de niet-retroactiviteit van wetgeving en van rechtszekerheid dat verschillende parameters van de bijdrage gedefinieerd zijn nadat de betrokken werkgevers hebben gebruikgemaakt van de economische werkloosheid. Het Hof oordeelt eveneens dat de bijdrage niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het eigendomsrecht van die werkgevers. Het Hof is ten slotte van oordeel dat de verschillen in behandeling die bestaan tussen de werkgevers die vallen onder de algemene regeling en die welke vallen onder de bouwsector, die zijn onderworpen aan een afwijkende regeling, niet zonder redelijke verantwoording zijn.

1. Context van de zaak

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) vordert van de nv « Carsid » een responsabiliseringsbijdrage voor het jaar 2012. Die bijdrage is verschuldigd in geval van een overmatig gebruik van het stelsel van de economische werkloosheid. Zij wordt berekend op basis van een deel van de dagen tijdelijke werkloosheid ingevolge een gebrek aan werk wegens economische redenen (ook « economische werkloosheid » genoemd) die de werkgevers hebben aangegeven voor hun werknemers. In het kader van een geschil tussen de RSZ en de nv « Carsid » stelt het Arbeidshof te Bergen aan het Hof verschillende prejudiciële vragen over artikel 38, § 3*sexies*, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, dat de betwiste bijdrage regelt.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De niet-retroactiviteit van de wetten en de rechtszekerheid (B.8-B.13)

In een eerste prejudiciële vraag verzoekt de verwijzende rechter het Hof na te gaan of de in het geding zijnde bepaling verenigbaar is met het beginsel van de niet-retroactiviteit van wetgeving en met het beginsel van rechtszekerheid, in zoverre zij de werkgevers die in 2012 dagen economische werkloosheid hebben aangegeven een responsabiliseringsbijdrage ten laste legt met betrekking tot datzelfde jaar, op grond van parameters die zijn vastgesteld bij een wet van 30 juli 2013. De verwijzende rechter heeft vragen bij de verenigbaarheid van de in het geding zijnde bepaling met het gelijkheidsbeginsel en met het wettigheidsbeginsel inzake belastingen.

Het Hof onderzoekt allereerst of de responsabiliseringsbijdrage een belasting dan wel een socialezekerheidsbijdrage is. Tot nog toe kwalificeerde het Hof een door een overheid opgelegde heffing als een belasting dan wel als een socialezekerheidsbijdrage door te onderzoeken of zij was bestemd voor de financiering van een stelsel van sociale zekerheid en of het betalen ervan bijkomende rechten voor de bijdrageplichtige deed ontstaan. Die criteria zijn vandaag echter niet meer relevant, gelet op de verschillende financieringen van de socialezekerheidsstelsels en het feit dat de klassieke socialezekerheidsbijdragen niet altijd bijkomende sociale rechten doen ontstaan ten behoeve van de bijdrageplichtigen zelf. Het Hof verwijst naar de rechtspraak van het Hof van Justitie ter zake en beslist dat, **voortaan, een door een overheid opgelegde heffing als een socialezekerheidsbijdrage dient te worden gekwalificeerd indien er een voldoende relevante band bestaat tussen de bijdrageplichtigen en het collectief van de sociaal verzekerden waarvan de sociale bescherming (mede) door de bijdrage wordt gefinancierd.** Op grond van dat nieuwe criterium oordeelt het Hof dat de responsabiliseringsbijdrage geen belasting is en dus niet is onderworpen aan de grondwetsbepalingen die inzake belastingen van toepassing zijn.

Vervolgens merkt het Hof op dat het, bij een arrest [nr. 100/2018](#) van 19 juli 2018, reeds heeft geoordeeld dat de in het geding zijnde bepaling niet in strijd is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, samen gelezen met het beginsel van de niet-retroactiviteit van wetgeving en met het beginsel van rechtszekerheid. Volgens het Hof leidt geen van de in de procedure opgeworpen argumenten tot een andere conclusie.

2.2. Het eigendomsrecht en het recht op het ongestoord genot van eigendom (B.14-B.19)

In de tweede prejudiciële vraag verzoekt de verwijzende rechter het Hof na te gaan of de in het geding zijnde bepaling verenigbaar is met het eigendomsrecht en met recht op het ongestoord genot van eigendom (artikel 16 van de Grondwet en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens), in zoverre zij ten laste van de betrokken werkgevers een responsabiliseringsbijdrage ten laste legt waarvan het bedrag is berekend op basis van een progressieve formule.

Het Hof herinnert aan zijn vaste rechtspraak inzake het eigendomsrecht. Ook al beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsmarge, toch schendt een belasting of een bijdrage het recht op het ongestoord genot van eigendom indien zij op de persoon die deze verschuldigd is, een overdreven last doen wegen of fundamenteel afbreuk doen aan zijn financiële situatie. Te dezen **strekt de** in het geding zijnde **bijdrage ertoe** de werkgevers te responsabiliseren om geen overmatig gebruik te maken van de economische werkloosheid en streeft zij een **budgettair doel** na. Die doelstellingen zijn legitiem. Volgens het Hof **is het relevant dat het bedrag van de bijdrage wordt berekend volgens het aantal dagen economische werkloosheid die een werkgever heeft aangegeven voor een jaar**, vanaf een bepaalde

drempel waarboven het gebruik van het systeem overmatig wordt geacht, **en dat dat bedrag progressief toeneemt** naarmate er meer dagen worden aangegeven. Bovendien blijkt niet dat de in het geding zijnde bepaling op de betrokken werkgevers een overdreven last zou doen wegen of dat zij fundamenteel afbreuk zou doen aan hun financiële situatie. Ten slotte heeft de wetgever rekening gehouden met de werkgevers die zich in een delicate financiële situatie bevinden, door met name toe te laten de bijdrage van de ondernemingen in moeilijkheden te verminderen.

2.3. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (B.20-B.30)

De verwijzende rechter verzoekt het Hof vervolgens het mogelijk discriminerende karakter na te gaan van de verschillende behandeling van werkgevers die vallen onder de algemene regeling, zoals de nv « Carsid », en werkgevers die vallen onder de bouwsector, die aan een afwijkende regeling zijn onderworpen. Dit verschil in behandeling zou zich op twee vlakken voordoen. De werkgevers van de bouwsector worden bevoordeeld ten opzichte van de andere werkgevers daar zij de wijze van berekening van de responsabiliseringsbijdrage kenden wanneer zij hebben gebruikgemaakt van de economische werkloosheid (derde prejudiciële vraag) en daar zij voor onbeperkte duur een lineaire en constante berekeningsformule genieten, en geen progressieve en exponentiële formule (vierde prejudiciële vraag).

Het Hof oordeelt allereerst dat, aangezien de werkgevers van de bouwsector sinds 2005 aan de responsabiliseringsbijdrage zijn onderworpen, zij noodzakelijkerwijs hebben kennisgenomen van de voorwaarden van die bijdrage, die ongewijzigd zijn gebleven, vóór de werkgevers van de andere sectoren, die daaraan pas sinds 2012 zijn onderworpen en voor wie de berekeningsformule en de parameters volgens welke de bijdrage wordt berekend, nog moesten worden bepaald. Het verschil in behandeling is dus redelijk verantwoord.

Vervolgens oordeelt het Hof dat, aangezien de handhaving van een specifieke regeling voor de bouwsector een overgangsmaatregel is, het verschil in behandeling tussen de twee categorieën van werkgevers ten aanzien van de berekeningsformule voor het bepalen van het bedrag van de bijdrage, redelijk verantwoord is, althans wat betreft de responsabiliseringsbijdrage die verschuldigd is voor het jaar 2013, op basis van de dagen economische werkloosheid die zijn aangegeven voor het jaar 2012. Aangezien het geschil ten gronde betrekking heeft op de bijdrage die verschuldigd is voor het jaar 2013, is het Hof van mening dat het niet nodig is na te gaan of de handhaving van een afwijkende regeling voor de bouwsector voor onbepaalde duur al dan niet discriminerend is.

In een vijfde prejudiciële vraag verzoekt de verwijzende rechter het Hof ten slotte het mogelijk discriminerende karakter na te gaan van het feit dat de minister van Werk de responsabiliseringsbijdrage die verschuldigd is door de ondernemingen in moeilijkheden, met de helft kan verminderen, maar niet die welke verschuldigd is door de ondernemingen in herstructurering.

Volgens het Hof wil de wetgever, door de minister van Werk toe te laten de responsabiliseringsbijdrage met de helft te verminderen die verschuldigd is door een onderneming in moeilijkheden, die met andere woorden bepaalde verliezen over een gegeven periode heeft geleden, rekening houden met de werkgevers die zich bevinden in een delicate financiële situatie. Het feit dat die mogelijkheid niet bestaat voor de ondernemingen in herstructurering, is niet zonder redelijke verantwoording, daar die ondernemingen per definitie niet met dezelfde financiële problemen worden geconfronteerd als de ondernemingen in moeilijkheden. Het ene begrip sluit het andere evenwel niet uit: een onderneming in

herstructurering kan eveneens worden gekwalificeerd als een onderneming in moeilijkheden, indien zij voldoet aan de door de regelgeving gestelde voorwaarden.

3. Besluit

Het Hof antwoordt de verwijzende rechter dus dat de in het geding zijnde bepaling de in de prejudiciële vragen aangevoerde bepalingen niet schendt.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)